

numismatisk rapport 167

Meddelelser fra Dansk Numismatisk Forening

Seddeltrylleri

Nyopdaget variant af Christian IV's Breddaler

A Penny for Your Thoughts?

September 2025

Sælg mønter og medaljer på auktion

*Charles II, 1660-1685
5 Guineas 1672, London
Hammerslag: 70.000 kr.*

*Vikingerne i Northumbria ca.
921-927 Penny
Hammerslag: 70.000 kr.*

*Romerriget
Lucius Verus, 161-169 e.v.t.
Hammerslag: 85.000 kr.*

*Christian V, 1670-1699
Søsloget i Køge Bugt,
sølvmedalje 1677
Hammerslag: 440.000 kr.*

*Rusland
Alexander III
"Memory of the Opening of
St. Peterburg Maritime Canal"
sølvmedalje 1885
Hammerslag: 60.000 kr.*

BRUUN RASMUSSEN

PART OF THE BONHAMS NETWORK

bruun-rasmussen.dk

numismatisk rapport

Meddelelser fra Dansk Numismatisk Forening

Ansvarshavende:

Michael Wagner Christiansen

60 52 34 81

formand@numismatik.dk

Annoncer:

Torben Hansen

num-rap@numismatik.dk

Grafisk ansvarlig:

Torben Hansen

num-rap@numismatik.dk

Tryk: Dystan & Rosenberg

Annoncepriser (excl. moms og evt. repro):

Side 2, 4 eller Bagsiden kr. 1.600

Helside 1/1 (126 x 188 mm): kr. 1.400

Halvside 1/2 (126 x 86 mm): kr. 800

Kvartside 1/4 (126 x 42 mm): kr. 500

Copyright:

Gengivelse og kopiering af signerede artikler eller dele deraf er kun tilladt med forfatterens skriftlige tilladelse. Omtale og korte uddrag af artikler og meddelelser er tilladt med kildeangivelser.

Næste nummer:

Ultimo november 2025

Deadline for bestilte annoncer:

1. november 2025

ISSN 0105-8126
ISSN 2794-526X (web)

Indhold

Michael Wagner Christiansen

DNFs Beretning for Foreningsåret

1. juli 2024 – 30. juni 2025 ... 5

Foredragsmøde i DNF

Onsdag 17. september med

mini-auktion ... 11

Anders Hærck

Nyopdaget variant af

Christian IV's Breddaler ... 12

Dansk møntproduktion til Spanien 15

A Penny for Your Thoughts?

Trump stopper produktionen af

USAs mindste mønt ... 16

Boganmeldelse af Michael W. Christiansen

Valdemar Sejrs evige penning ... 18

Søren Vesti Andersen

Seddeltrykkeri ... 21

H.M. Kongen har tildelt Storkorset af

Dannebrogordenen til D.E. Greve

Nikolai og Greve Felix ... 22

Ungdommen indtager

Bank- og Sparekassemuseet ... 24

Indkaldelse til DNF generalforsamling 28

Preben Nielsen

Jørgen Steen Jensen

1. nov. 1938 – 1. febr. 2025 ... 29

Foreningsmøder i DNF ... 30

Bestyrelsen i DNF ... 31

**Dansk Numismatisk
Forenings møder:**

Bethesda

Rømersgade 17, 1362 Kbh K, Israels Plads

Se mere side 30 og 31

numismatik.dk

Stack's Bowers Galleries Presents Select Highlights from

THE L. E. BRUUN COLLECTION

A CORPUS OF SCANDINAVIAN MONETARY HISTORY
PART III • OCTOBER 29-31, 2025 • COPENHAGEN, DENMARK

DENMARK.
6 Daler Klippe, 1604.
Copenhagen Mint.
Christian IV.
NGC AU-53.

Learn more
about the
L.E. Bruun
Collection at
StacksBowers.com.

DENMARK. 5 Ducats, 1653.
Copenhagen Mint.
Frederik III.
NGC MS-61.

DENMARK.
Silver Gulden, 1518.
Malmö Mint.
Christian II.
NGC VF-30.

NORWAY. 2 Ducats, 1673.
Christiania Mint. Christian V.
NGC MS-61.

NORWAY. 3 Speciedaler,
1652-FG. Christiania Mint.
Frederik III. NGC AU Details.

LEGENDARY COLLECTIONS | LEGENDARY RESULTS | A LEGENDARY AUCTION FIRM

California Headquarters:
1550 Scenic Ave., Ste. 150, Costa Mesa, CA 92626
Copenhagen Office:
+45.88749409 • Toll Free: +45.80404942

Stack's Bowers
GALLERIES
America's Oldest and Most Accomplished Rare Coin Auctioneer
SBG DNF Sept2025 Bruun III HL 250901

CALIFORNIA • NEW YORK • BOSTON • MIAMI • PHILADELPHIA NEW • HAMPSHIRE
OKLAHOMA • HONG KONG • COPENHAGEN • PARIS • VANCOUVER

DNFs Beretning

Foreningsåret 1. juli 2024 – 30. juni 2025

Bestyrelsen og medlemsforhold

Generalforsamlingen (GF) 2024 blev, som et forsøg, afholdt på en ny måde. Fremfor GF og møntauktion i Bethesda, efterfuldt af en gåtur til en restaurant, blev hele arrangementet afholdt på restaurant Under Uret. Håbet var at endnu flere end normalt ville deltage i spisningen, hvilket også viste sig at holde stik. Desværre oplevede vi nogle problemer med at få ryddet restauranten til det aftalte tidspunkt, hvorfor hele mødet blev en lille time forsinket. På trods af dette problem blev forsøget dog vel modtaget af de deltagende medlemmer, og bestyrelsen vil derfor ikke udelukke at vi gør således igen i fremtiden.

*Af Michael Wagner
Christiansen, formand*

På GF 2024 var Mads Smedman, René Villadsen, og Henrik Berndt på valg. Mads og René var parate til at stille op igen, og blev optaget med fuld støtte af alle de DNF-medlemmer der deltog i salen. Henrik ønskede desværre ikke genvalg, grundet et ønske om at fokusere på det nye job. Det var dog glædeligt at høre, at han gerne fortsat vil hjælpe til som auktionarius, på de ordinære medlemsmøder, når han har tid og mulighed. Det sætter vi stor pris på. Til at udfylde den bestyrelsesplads Henrik efterlader, stillede Alex Jensen op, og blev valgt ind med fuld støtte fra alle deltagere.

Efter generalforsamlingen har bestyrelsen konstitueret sig således: Formand Michael Wagner Christiansen, næstformand John Lind, kasserer Henning I. Larsen, provinsrepræsentant Birger Bentsen, sekretær Alex Jensen, bestyrelsesmedlemmer Torben J. Hansen, René Villadsen, Mads Smedman, og Samuel Flyger.

Jeg vil dog som altid opfordre alle medlemmer, der eventuelt har tid og lyst til at give DNF en hjælpende hånd, til at melde sig. Det kan både være i forhold til senere indtrædelse i bestyrelsen, men også blot som en hjælp uden fremadrettede bindinger. I denne sammenhæng vil jeg meget gerne takke alle de medlemmer der allerede hjælper bestyrelsen med en lang række opgaver, jeres hjælp betyder enormt meget. Vi skylder vi en stor tak til Preben Nielsen, Niels Nielsen, Gaston Brabo, Julien

Protain, og Anders Harck, der altid hjælper til, når vi har brug for det.

Bestyrelsen har holdt ni bestyrelsesmøder, hvor foreningens aktiviteter og virke er blevet behandlet. Per 1. juli 2025 havde Dansk Numismatisk Forening 426 medlemmer mod 436 i juli 2024. Bestyrelsen er bekendt med otte dødsfald.

Bestyrelsen oplevede store problemer med vores regnskabssystem omkring julen 2024, hvilket desværre betød, at der i en længere periode var problemer med en række indbetalinger. Flere medlemmer havde store vanskeligheder med at få registreret diverse betalinger og få kontakt til de rette bestyrelsesfolk. Bestyrelsen er meget kede af denne forvirring, og manglende kommunikation. Vi har dog taget konsekvensen af dette allerede, og besluttet at skifte over til et nyt regnskabssystem, så denne fejl ikke kan opstå igen, på trods af at det nuværende system ellers har fungeret upåklageligt i rigtig mange år.

Litteratur og tidsskrifter

DNF har ikke udgivet nogle nye bogudgivelser siden Danmarks Frimærkepenge, der udkom i slutningen af 2023. Vi er dog i snak med enkelte interesserede, så forhåbentligt kommer der snart noget nyt. Alle medlemmer der arbejder på numismatiske udgivelser er meget velkomne til at skrive til bestyrelsen, vi hjælper meget gerne hvis vi kan.

Numismatisk Rapport (NR) er udkommet med numrene 163–166, og Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad (NNU) er ligeledes udkommet med fire numre. Hovedredaktør på sidstnævnte har været Jens Christian Moesgaard i Stockholm. Både NNU og NR er tilgængelige på Foreningens hjemmeside; numismatik.dk. Der er rigtig mange spændende artikler og informationer i disse blade, vi håber at vores medlemmer sætter pris på disse. Ris, ros og nyt indhold er altid velkommen, især hvad angår vores eget blad, NR.

Arbejdet med montkataloget.dk og seddelkataloget.dk fortsættes som hidtil. Vurderingspriser justeres jævnligt, ligesom der tilføjes nyt materiale.

Medlemsmøder

Foreningen har “kun” afviklet seks ordinære medlemsmøder i år, til gengæld har der været hele fire lørdagsauktioner. Der har været et samlet hammerslag på 4.446.424 kr.

I alt har der været udbudt 1.383 numre. Det blev kun til et enkelt foredrag i denne sæson, "Præsentation af en samling – 1-marken gennem tiden" (ved undertegnede). Dette håber vi meget på at rette op på, således at der kommer flere foredrag i den kommende sæson.

Alle der har lyst til at dele en historie (med numismatisk relevans), vise lidt frem fra samlingen, eller præsentere numismatiske studier er altid velkomne, skriv blot en mail til formand@numismatik.dk

Bestyrelsen ser gerne, at flere medlemmer dukker op til medlemsmøderne, da det sociale samvær ikke kan undervurderes. Der er derfor blevet indført nogle ekstra lots til hver auktion, som ikke kan ses online, og derfor heller ikke kan brevbydes på, hvilket er blevet godt modtaget af de deltagende medlemmer. Endeligt har bestyrelsen besluttet, at de kommende møder starter 30 min. tidligere end før, så der er tid til en pause midt på møde, hvor der kan nydes kaffe og kage eller andet godt.

Møntbørs 2024

Dagen efter generalforsamlingen afholdt foreningen Møntbørs 2024, Copenhagen Coin Fair, på Scandic Copenhagen Hotel. Interessen var igen stor, vi var ca. 400 deltagere og handlere til møntbørsen, med masser af glade gæster. Bestyrelsen havde i år sparet hvor vi kunne, eksempelvis ved ikke at uddele fribilletter, udover til foreningens medlemmer, og endda sat prisen op for leje af borde. Dette blev gjort for at undgå et større finansielt underskud, som møntbørsen har været gennem en længere årrække.

Kunstneren Kristian von Hornslet deltog på MøntBørs2024, både personligt og i en mere drabelig afhugget hoved-form. Han var glad for at deltage og fik da også afsat en del af sine kolorerede dollarsedler.

Desværre blev sidstnævnt ikke vel modtaget af mønthandlerne, hvilket er naturligt nok, men jo desværre en nødvendighed for DNF. De manglende fribilletter betød, at der overordnet var færre gæster end de forrige år, hvilket de handlende dog umiddelbart ikke mærkede til. En rundspørge ved slutningen af møntbørsen gav et tydeligt billede af tilfredse handlere, der havde solgt mindst ligeså meget som de plejer. Måske er der noget psykologisk ved at skulle betalt for indgangen, for har man betalt for en billet, så går man ikke uden at købe noget der kan opveje denne udgift – hvem ved?

Fraktionsmøder

Seddelfraktionen er desværre stadig på udkig efter en per-

Møderne i Medaljefraktionen starter ofte med et stykke smørrebrød. Her venter Niels Nielsen, Flemming Gaston Brabo og Erling Vester Jacobsen på, at fraktions-formanden siger: "Værsgo". Foto. PN

son der ønsker at drive denne fraktion, og der har således ikke været noget møder i meget lang tid. Der er derimod været godt gang i møderne i både *Medaljefraktionen* og *Antik- og Middelalderfraktionen*. Det kan som altid anbefales, at medlemmer med interesser indenfor disse områder, giver fraktionsmøderne en chance. Der er altid en hyggelig og uformel stemning, og masser af nye ting at lære og se.

Udadvendte aktiviteter

DNF var for første gang i lang tid ikke repræsenteret på møntbørsen i Aalborg, arrangeret af Aalborg Møntsamlerforening. Det håber vi på at rette op på til næste år. Denne sæsons mange storauktioner/lørdagsmøder har i virkeligt taget meget af bestyrelses tid. Til gengæld har vi været præsenteret ved møntbørser arrangeret af Amagerland Numismatiske Forening og Holbæk og Omegns Møntklub.

DNF måtte også melde afbud, for første gang, til Nordisk Numismatisk Unions møde, i Stockholm i maj 2025. Takket være Jens Christian Moesgaard, ved Svensk Numismatisk Forening, fik DNF dog afleveret en beretning, der blev læst op til mødet, og DNF "brevstemte" på de forslag der blev bragt op. Den Numismatiske Forening i Finland har nu overtaget formandskabet for NNU, indtil 2028.

På den mere positive side kan jeg berette, at flere bestyrelsesmedlemmer, og menige medlemmer, i år har udtalt sig i flere landsdækkende medie, som TV-aviser, aviser, radio og endda podcasts, omkring emnerne L.E. Bruun og pengesedler, og altid blev det husket at nævne DNF. Bedre reklame kan man ikke få. Endelig vil jeg også nævne vores trofaste foredragsholder, Anders Harck, der har turneret landet rundt med hans foredrag omkring L.E. Bruun auktionen. Han har på denne måde i høj grad bidraget til udbredelsen af dansk numismatik, der forbliver det vigtigst mål for DNF.

Afslutningsvis kan det nævnes, at MERM’s seneste sagsanlæg mod DNF kører videre. Sagen handler i bund og grund om, hvorvidt DNF har ret til at bestemme over egne data omkring medlemmerne i forbindelse med indlevering af auktionsmaterialer. Bestyrelsen mener, at den ikke uden videre kan/vil udlevere data omkring sælger (vores medlemmer) – såsom navn, medlemsnummer, adresse, etc. til enhver tilfældig køber, der potentielt kan misbruge disse data.

Hermed slutter beretningen for foreningsåret 2024-2025.

DNFs regnskab for foreningsåret 1. juli 2024 – 30. juni 2025 vil blive offentliggjort tættere på generalforsamlingen, på foreningens hjemmeside og samtidig udsendt i nyhedsbrev pr. mail.

Meget små sælger-salærer i DNF

Her kan du se, hvad det koster at sælge i DNF:

SÆLGER-salær beregnes af hammerslags-prisen.
Alt inklusive moms. Salær udgør pr. auktionsnummer:
10% af de første 500 kr. – 5% af beløbet mellem 500 - 1.000 kr.
og 2,5% af resten af beløbet over 1.000 kr.

Der afregnes maksimalt 500 kr. pr. solgt lot, som opnås ved hammerslag på 18.000 kr. – altså kun 2,78%. Eksempelvis:

Hammerslag	Salær	Hammerslag	Salær	Hammerslag	Salær
100	10	1.000	75	10.000	300
500	50	5.000	175	18.000	500

Vi køber guld og sølv til
højeste dagspris. Se
vores prisberegner på
vores hjemmeside,
eller kom ind i en af
vores butikker og få
den bedste pris på dit
guld og sølv i dag.

Ved særligt store eller
værdifulde samlinger
kommer vi også ud til
hjemmевurdering, i
hele landet. Kontakt os
for en særskilt aftale.

Vi køber alt inden for guld og sølv, mønter og sedler, smykker og andre
værdier. Besøg vores butikker for en uforpligtende vurdering. Personlig
service, uden tidsbestilling, med fuld diskretion. Tøm kommodeskuffen
og kom forbi. Vi sætter pris på dine værdier.

København
Frederiksborggade 37 st.th
1360 København K
Tirsdag til Fredag
kl. 10 til 17

www.gold-coins.dk
goldcoins.dk@gmail.com
tlf: 20 99 95 20

Odense
Asylgade 11 st.tv
5000 Odense C
Mandag til Torsdag
kl. 10 til 17

Foredragsmøde i DNF

Onsdag 17. september med mini-auktion

Onsdag den 17. september afholder vi medlemsmøde uden en ordinær auktion, en sjælden begivenhed. Dette arrangement er en del af bestyrelsens ambition om, at flere medlemmer deltager fysisk til vores møder. De sociale aspekter ved vores hobby skal bestemt ikke undervurderes, hvorfor vi ønsker at dyrke denne noget mere. Bestyrelsen håber derfor meget på, at alle de medlemmer der har mulighed for at deltage fysisk, også udnytter denne chance. Programmet ser ud som følger:

1) *Velkommen til den nye sæson v/formanden*
Nyt fra DNF

2) *Foredrag v/Helle Horsnæs*
(Seniorforsker på Nationalmuseet).

Nyfundne skatte fra 1000-tallet

Der indkommer hele tiden nye fund til danefæbestemmelse på Nationalmuseet, og en stor del af fundene er mønter. Blandt de markante nye fund er flere skatte fra 1000-tallet, som i de seneste år har været genstand for forskningsprojekter. Foredraget vil fortælle om nogle af disse nye fund.

3) **Pause**
Kaffe & kage, og rig mulighed for hyggelige samtaler med andre medlemmer og bestyrelsen

4) *Foredrag v/Anders Harck.*

Forslag til norske møntmotivers signalvirkning i perioden 1628 til ca.1730

På de norske mønter fra dansketiden er det norske våbenmærke med den kronede øksebærende løve meget gennemgående. Omkring år 1700 er der imidlertid en periode, hvor denne løve ikke forekommer. Dette forhold vil Jeg kommentere lidt på, og selvom Jeg ikke har nogen viden om det, vil Jeg lægge op til nogle tanker om baggrunden for dette.

5) **Miniauktion**

Ca. 40 lot fra DNF's egen beholdning, som kun fremmødte kan byde på. Der vil ikke blive offentliggjort en liste før mødet!

Nyopdaget variant af Christian IV's Breddaler

Af Anders Harck

På den anden storauktion over L.E. Bruuns samling var udbudt en Breddaler med en vægt på 48.80 gram (Figur 1), hvilket er i størrelsesorden som $1\frac{1}{2}$ Speciedaler, og mønten var da også indplaceret som sådan med Hede-nummer 64C eller Sieg-nummer 118. Mønten er angivet som Schou nummer 28. Mønten afviger ganske markant i vægt fra eksemplaret i Den Kongelige Mønt- og Medalje-samling (42.60 gram), men som det er anført i Hede's bog er vægtene ikke nøjagtige, hvorfor denne forskel i vægt ikke er videre bemærkelsesværdig.

I forhold til Sieg's katalog bliver mønten imidlertid særdeles bemærkelsesværdig. Når man læser dette katalog anføres der under Nr. 118 ($1\frac{1}{2}$ Speciedaler) Fs. 1 og Bs. 1. Ifølge Schou's værk er Nr. 28 med en forside, hvor der er 14 ringe i hoftebrynjen og en bagside med initialer 'IH' ved elefanten nederst på mønten. Dette stemmer med angivelsen hos Sieg. Den udbudte mønt har imidlertid en forside med 7 ringe i hoftebrynjen (Sieg's Fs. 2), og en bagside som Sieg's Bs. 2 med initialer 'HB' under hoven af hestens venstre bagben (jfr. Figur 1).

Da den udbudte mønt altså afviger fra beskrivelsen hos både Schou og Sieg, rekvirerede Jeg et foto af eksemplaret i Den Kongelige Mønt- og medalje-samling (se Figur 2). Denne mønt, som passer med beskrivelsen af Schou Nr. 28 har en forside med 14 ringe i hoftebrynjen (Sieg's Fs. 1) og bagside med initialerne 'IH' ved elefanten (Sieg's Bs. 1), og der er altså tale om såvel Schou Nr. 28 som Sieg Nr. 118.

Den på auktionen udbudte mønt (Figur 1) er således kun rigtigt bestemt til Hede 64C (Hos Hede skelnes der ikke mellem forskellige forsider og bagsider), men mønten er ukendt i Schou's værk og Sieg's katalog, hvor der er en større detaljeringsgrad. I mit katalog (Harck) er der foretaget en opdeling i to varianter: 6.14.1 = Schou 28 og 6.14.2 = Ex. fra L.E. Bruun auktionen. Disse må begge antages at have sjældenhedsgraden UNIK.

Variationen er ganske interessant, idet der er tale om bagsider med forskellige initialer, hvilket må fortolkes som forskellige stempelskærere for bagsidens vedkom-

Figur 1. 1½ Specie uden år. Stack's Bowers, Lot 13124.

Figur 2. 1½ Specie uden år Schou 28. Ex. Den Kongelige Mønt- og Medalje-samling.

mende. Med hensyn til forsiden ved vi ikke noget, da der ikke er initialer, og da den mere almindelige vægt svarende til Dobbelt Speciedaler findes med forskellige stempelkombinationer, kan der ikke opstilles en rimelig hypotese vedrørende stempelskærer for forsiden.

Litteratur

Stack'sBowers (2025): Katalog over L.E. Bruun's samling - Part II.

Hede, H. (1964): Danmarks og Norges mønter. Dansk Numismatisk Forening.

Siegs Møntkatalog (2018).

Schou, H.H. (1926): Beskrivelse af danske og norske mønter 1448 - 1923. København.

Harck: <https://sites.google.com/view/cxhyrz-4>

Sælg til top priser!

Takket være vort enorme kundegrundlag så har de sidste auktioner givet os udmærkede priser for bl.a. mønter, sedler og gode filatelistiske objekter. Kontakt os for gratis værdivurdering.

www.skanfil.no | Skanfil Århus: 41 99 02 99 | arhus@skanfil.no
Skanfil Fredensborg: 46 56 38 57 | niels@skanfil.no

Dansk møntproduktion til Spanien

Produktionen af de danske mønter flytter til Spanien. De kommende cirkulationsmønter med H.M. Kong Frederik 10. bliver de første, der produceres af Nationalbankens nye spanske leverandør, Fábrica Nacional de Moneda y Timbre – Real Casa de La Moneda (National mønt- og frimærkefabrik – Den Kongelige mønt).

De danske mønter er siden 2017 blevet produceret af Mint of Finland, men aftalen med den finske producent udløb i 2024. Derfor har møntproduktionen været i EU-udbud, og resultatet er blevet, at Real Casa de La Moneda skal stå for produktionen af de danske mønter de næste fire år. Det har Nationalbanken og den spanske møntproducent netop indgået aftale om.

“Vi har værdsat det gode samarbejde med Mint of Finland. Nu ser vi frem til at indlede et nyt kapitel med Real Casa de la Moneda og fortsætte traditionerne indenfor møntproduktion med høj kvalitet og pålidelighed,” siger Niels Kaas, som er hovedkasserer i Nationalbanken, som på billedet underskriver aftalen med den spanske producent på vegne af Nationalbanken.

Real Casa de La Moneda producerer mønter for flere andre lande, herunder spanske euromønter. Nationalbanken vil fortsat kvalitetssikre og kontrollere produktionen, som det tidligere er sket med den finske produktion.

Nationalbankens første bestilling hos Real Casa de La Moneda lyder på 1-, 2-, 5-, 10- og 20-kroner, som skal opdateres med motiver relateret til H.M. Kong Frederik 10. 50-øren bestilles ikke i denne omgang, da 50-øren ikke har motiver tilknyttet den siddende regent, og da Nationalbanken har et lager af 50-ører. De første mønter fra den spanske producent forventes i cirkulation i slutningen er 2025.

Spørgsmål til nationalbanken.dk:

Bliver de nuværende mønter med Dronning Margrethe 2. gyldige, når der kommer nye mønter med Kong Frederik 10.?

Nej. Alle nuværende mønter vil fortsat være gyldige.

Tronskiftemønten og de kommende almindelige cirkulationsmønter med Kong Frederik 10. vil sammen med de allerede udstedte mønter i samfundet alle være gyldige som betalingsmiddel.

Nationalbanken –
opslag på Facebook

Foto: nationalbanken.dk

A Penny for Your Thoughts?

Trump stopper produktionen af USAs mindste mønt

Af Torben Juul Hansen

Donald Trump har givet klar besked. USAs mindste møntenhed – en penny (cent) – skal ikke længere produceres.

“Det er et spild” skriver præsidenten på sit sociale medie, Truth Social. Og derfor har han givet landets finansminister, Scott Bessent, besked om, at der ikke skal udgives flere nye penny'er. En penny svarer til en cent og er altså den mindste møntenhed i USA.

Donald Trump skriver i sit opslag på Truth Social, at det koster mere end to cent at producere en penny – det er altså dobbelt så dyrt set i forhold til selve værdien af den lille mønt.

“Lad os rydde op i vores fantastiske nations budget, selv om det er en penny ad gangen” skriver præsidenten. Men tilsyneladende er produktionen endda endnu dyrere.

Ifølge den amerikanske nyhedskanal CNN News kostede det i 2024 hele 3,7 cent at producere og distribuere én cent – også kaldet penny – og det var en stigning på 20 procent i forhold til det foregående år. Det meste af stigningen skyldes, at priserne på metaller som zink og kobber er steget voldsomt de senere år. Møntproduktionen koster US Mint et underskud, på det der svarer til 613 millioner kroner alene på centen.

Af de grunde er diskussionen om møntenheden heller ikke ny i USA, og flere gange tidligere har der været lovforslag om at afskaffe penny'en. Uden at det dog er blevet vedtaget. Det er uklart, om Trump alene har beføjelserne til helt at afskaffe mønten idet det er Kongressen, som har

Den første penny/cent blev introduceret i 1793.

*"Wheat" (1909-1958)**"Lincoln Memorial".
(1959-2008)**"Formative Years in Indiana"
(Lincoln Bicentennial, 2009).**Bagsiden af.
"Union Shield-penny"**"Abraham Lincoln-centen".*

ansvaret for valutaen, herunder møntstørrelser og metal-sammensætninger.

Bliver centen afskaffet vil den mindste mønt i USA være en nickel, der svarer til fem cent. Nabolandet Canada afskaffede i øvrigt penny'en i 2012.

En penny er $\frac{1}{100}$ Dollar og svarer til syv øre. De første pennies var på størrelse med vores 5-kronemønt og blev introduceret i marts 1793. Det var den første mønt der blev produceret af US Mint.

Kilder

U.S. Mint · Associated Press · CNN News
Politiken & Berlingske Tidende

**DNF'S HJEMMESIDER
MED VURDERINGSPRISER:**

møntkataloget.dk

seddelkataloget.dk

Valdemar sejrs evige penning

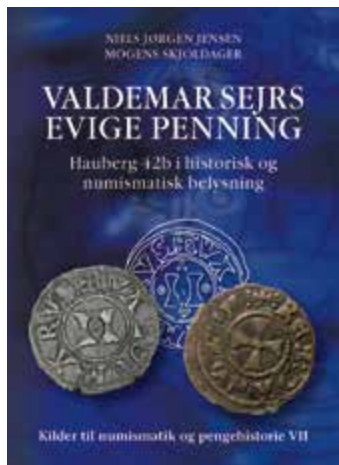
Af Michael Wagner
Christiansen

Det var med meget stor interesse at jeg læste denne bog, da den udkom i slutningen af 2023, ikke mindst efter Niels Jørgen Jensens havde været forbi november-mødet i DNF, og med et spændende foredrag løftet lidt af sløret omkring den “evige penning”. Det var en bog jeg længe havde set frem til, da mønttypen, Valdemar Sejrs rigsmønt “Haugberg 42b”, altid har været omgærdet af mange uafklarede spørgsmål. De fleste folk med blot en lille interesse i danske middelaldermønter vil kende den, men for dem der måske ikke har hørt om den følger en meget kort beskrivelse.

Typen er traditionelt klassificeret som værende slået udelukkende i Ribe, som en af de sidste typer i Valdemar Sejrs regeringsperiode. Den er i nutiden blevet kendt som Danmarks første rigsmønt, da møntfund har vist, at den tilsyneladende cirkulerede i hele (det nuværende) Danmark, som den altoverskyggende mønttype. På denne type blev de klassiske stregtegninger af kongen og bispen udskiftet med simple symboler og indskriften: +WALDEMARVS // +REX DANORVM (Valdemar konge af Danmark).

Haugberg 42b har været behandlet af mange numismatikere gennem tiden, men med næsten ligeså mange forskellige forklaringer på de mange forskellige spørgsmål der kan stilles til denne unikke mønttype. Personligt var spørgsmålene omkring møntsted og betydningen af det centrale symbol, hvad jeg var mest nysgerrig efter at for afklaret. Bogen behandler rigtig fint disse spørgsmål, samt rigtig mange andre, men jeg må nok også lige advare, at der altså sjældent sættes et endegyldigt punktum.

Det bliver (desværre) klart, at de historiske kilder og arkæologiske fund ikke muliggøre mange konklusioner, hvilket naturligvis ikke kan sættes de to forfattere til last. Mit håb var, at et stort stempelstudie ville kunne afsløre rigtig mange nye detaljer omkring denne mønttype. Det var tydeligvis også forfatterernes oprindelige mål, ligesom de med stor succes har gjort før – tænkt blot på Frederik I's lejrskilling og ikke mindst de mange søslinge. Desværre måtte de opgive dette mål, da det nærværende møntmateriale simpelthen ikke muliggjorde stempelstudier. Der bliver i stedet præsenteret den næstbedste løsning på

Valdemar sejrs evige penning – Haugberg 42b i historisk og numismatisk belysning

Forfattere:

Niels Jørgen Jensen og
Mogens Skjoldager

Forlag: Numismatik og
pengehistorie (2023)

dette problem, en meget detaljeret oversigt over alle kendte koblinger (på bitegns-niveau). Det giver således også helt ny og spændende indsigter i disse mønter, og ikke mindst et fantastisk referenceværk for samlerne.

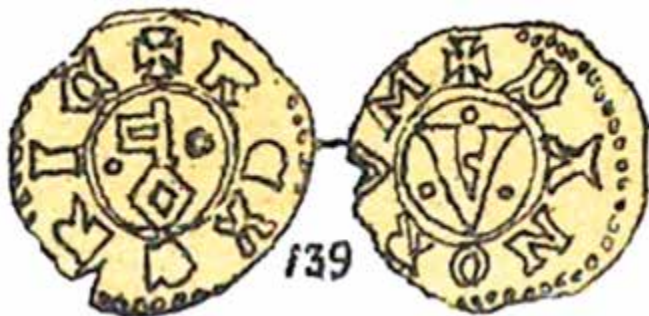
Jeg vil dog meget gerne understrege, at forfatterne gør det helt rigtige i denne situation, hvor de afgørende stempelstudier og historiske kilder ikke giver endegyldige svar. De drager således sjældent hårde konklusioner, men præsenterer nøgternt alle data og oplysninger, således at læserne selv kan drage egne konklusioner.

Forfatterne giver naturligvis altid deres vurdering af materialet, men altid præsenteret så læserne er bekendte med relevante forbehold. Jeg er langt hen af vejen helt enig med forfatternes fortolkninger, men der var nu også enkelte eksempler på spørgsmål, hvor jeg tolkede de fremlagte oplysninger anderledes end forfatterne. Jeg vil ikke afsløre nogle detaljer, men lade det være op til den enkelte læser at vurdere hvad de synes.

Mine eneste anke ved denne bog er, at jeg personligt gerne havde set lidt mere perspektivering til de efterfølgende borgerkrigsmønter. Rigtig mange af de symboler der ses på mønttypen gentages nemlig på disse, og det ville således have været relevant at bruge disse "imitationer" til at undersøge den oprindelige prototype. Eksempelvis diskuteres betydningen af symbolet 'II', der ses på den "evige penning", og forfatterne argumenterer blandt andet for, at det blot betyder 2, som i Valdemar den 2.

Blandt borgerkrigsmønterne findes eksempelvis Erik Klipping typen MB 139, der imiterer den evige penning (med

*Stregtegnings over borgerkrigs-
mønten MB 139 (taget fra
Mansfeld-Büllner):*

indskriften +REX ERIC // +DANORVM), men med symbolet V, frem for II. Da Erik Klipping netop var den femte Erik i kongerækken, havde det været en oplagt mønt at inkludere i diskussionen omkring symbolets betydning, der jo støtter forfatterens tolkning. Jeg har dog også forståelse for, at man må sætte en grænse, så det forbliver en meget lille anke.

Det er ikke hver dag, at man ser en hel bog, på 160 rigt illustrerede sider, dedikeret til kun én enkelt mønttype, så det alene burde være nok til at lokke alle numismatiske interesserede personer til at læse den. Derudover er der bestemt også indhold nok til, at alle folk med en historisk interesse i tiden omkring 1200-tallet, kan finde denne bog værd at læse.

Udmøntningen af den evige penning berører plovskatter, reformer, magtforhold mellem kongen og kirken, og meget mere. Denne bog kommer således med en stor anbefaling fra min side. Afslutningsvis vil jeg blot nævne, at denne bog repræsenterer den sidste udgivelse fra Mogens Skjoldager, der desværre gik bort under tilblivelsen af denne bog – æret være hans minde.

WESTJYSK COINS

KØB OG SALG AF GULD, SØLV,
GAMLE MØNTER OG SEDLER.

TLF.: +45 28 11 69 49

SØNDERGADE 9, 6920 VIDEBAK

WWW.WESTJYSK-COINS.COM

Seddeltrylleri

Da jeg er vurderingsmand i Odsherred Møntklub, og der- ved laver 80 numre til auktion i klubben om måneden i seks måneder om året, var der på et tidpunkt et medlem, der viste mig nedenstående seddel. Der blev spurgt til, om jeg vidste noget om sådan en seddel uden numre. Hertil kunne jeg ikke sige meget andet end, at den så slidt ud, men ville forhøre mig om det hos mere kyndige medlemmer.

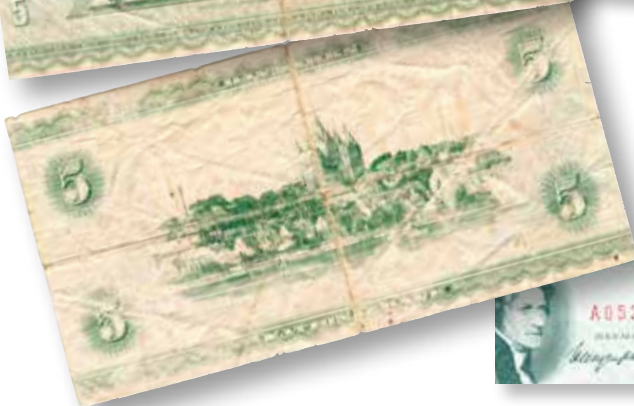
Det medfølgende notat, fra Berlingske Tidende syntes jeg, var meget rammende og viser, at man i samtiden også var observant på problemet. Jeg spurgte den seddelkyndige Flemming L. Hansen, om han havde set sådan en seddel før, og det havde han. Løsningen på problemet var, ifølge ham, at sedlen havde været gennem en grundig tur i vaskemaskinen, og at han desuden selv havde flere af slagsen.

Af Søren Vesti Andersen

Berlingske Tidende,
torsdag 7. juli 1955

Lærerne kan selv eksperimentere med at fremtrylle en lignende seddel, f.eks. en 500-kroner. Det kræver blot en vaskemaskine og teknikken til at kunne betjene den.

H.M. Kongen har tildelt Storkorset af Dannebrogordenen til D.E. Greve Nikolai og Greve Felix

Opslag på www.kongehuset

Ved en privat begivenhed forud for familiefrokosten på Amalienborg, i anledning af Hans Majestæt Kongens 57-års fødselsdag den 26. maj, tildelte Kongen i går Storkorset af Dannebrogordenen til Deres Excellencer Greve Nikolai og Greve Felix, som er børn af HKH Prins Joakim og Alexandra (Grevinde af Fredensborg).

Som følge af udnævnelsen skal greverne – i lighed med øvrige danske modtagere af Storkorset – have udarbejdet et personligt ridderskjold. Når det er færdiggjort, vil det blive ophængt i Ridderkapellet på Frederiksborg Slot i Hillerød.

Tidspunktet for ophængningen af våbenskjoldene i Ridderkapellet vil blive meddelt af Kongehuset på et senere tidspunkt.

Foto: Kongehuset

DNFs stor-auktion

Bent Petersen

Lørdag 20. september 2025 · del 3

Kl. 10-18 | Bethesda Rømersgade 17

500 numre indenfor
mange spændende
numismatiske emner

Kun medlemmer af DNF og
Nordisk Numismatisk Union
kan byde på auktionen.
Indmeldelse i DNF på
numismatik.dk

• Se auktionsliste og billeder på:
numismatik.dk

**DANSK
NUMISMATISK
FORENING**

Ungdommen indtager Bank- og Sparekassemuseet

Bearbejdet pressemeddelelse

Fotoer venligst udlån af
Bank- og Sparekassemuseet

På Christianshavn, nærmere bestemt Overgaden neden Vandet 11 i den smukke restaurerede Heerings Gaard befinder der sig et lille interessant museum som hedder Bank- og Sparekassemuseet.

Med en ny særudstilling, lader Bank- og Sparekassemuseet, "de unge" fortolke den økonomiske virkelighed Ved at oprette den fiktive *Perspektivbanken* – en eksperimenterende særudstilling, der opleves *gratis* i museets åbningstid, onsdage og søndage, frem til **den 7. december 2025**. Udstillingen er skabt af bachelorstuderende fra *etnologisk formidling* på Københavns Universitet og undersøger, hvad der sker, når yngre stemmer fortolker den økonomiske arena.

De studerende har arbejdet med 14 tematikker, der spænder fra boligmarkedet og bankrådgiverens rolle til tøj- og overforbrug. Hver tematik præsenteres ved en skranke, der symboliserer et fragment af den økonomiske virkelighed, vi alle er en del af, men som mange unge oplever som fjern.

Økonomisk dannelse på unges præmisser

"Perspektivbanken er et eksperiment, der giver os indblik i, hvordan unge ser og forstår økonomi. Samtidig er det en mulighed for at styrke unges økonomiske dannelse og inspirere de ældre generationer til nye måder at tænke økonomi på."

Fra garderobens udvikling til følelser om penge

Blandt de mange temaer i Perspektivbanken udforskes tøjforbrugets udvikling gennem tiden. Udstillingen sammenligner den minimalistiske garderobe fra 1950'erne med nutidens overflod, hvor vi ejer fire gange så meget

tøj. Besøgende kan også møde en råbende bankrådgiver, der sætter fokus på, at over halvdelen af de unge ikke har en relation til deres bankrådgiver og at mange unge har en negativ opfattelse af deres bank.

Andre temaer på udstillingen inkluderer boligmarkedet og tendenser som "Poor-core," hvor eksklusive modebrands som Prada og Balenciaga skaber tøj, der ser slidt eller beskidt ud, samt penge som en følelsesmæssig faktor i unges liv. Gennem seks personlige fortællinger giver udstillingen et indblik i, hvordan penge kan skabe glæde og frihed, men også frygt, skam og usikkerhed.

bankogsparekassemuseet.dk

Bank- og Sparekassemuseet

Heerings Gaard på Christianshavn,
Overgaden neden Vandet 11.

- Åbningstider (gratis adgang):

Onsdag: 10.00 - 17.00 · Søndag: 10.00 - 16.00

Museets faste udstilling "*Penge – dine, mine og vores*", "*Alle tiders Sparebøsser*" samt "*Heerings Vinkælder*" kan fortsat opleves i åbningstiden. På museet kan man bl.a. opleve en af Privatbankens første direktører, C.F. Tietgens, kontor og en unik samling af mønter, sedler og sparebøsser.

Hæng dine kære om halsen

Fra motiv til smykke eller medalje fra et digital foto.
Et helt specielt minde til en særlig dag.

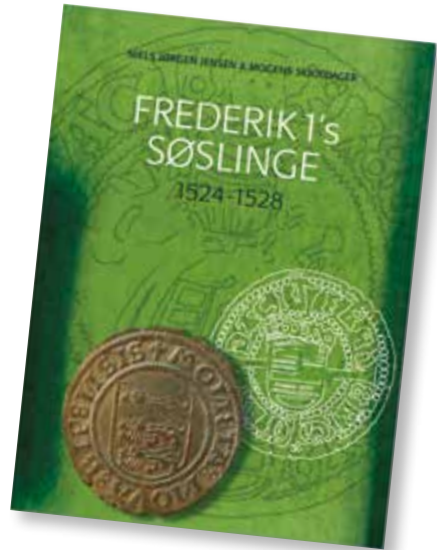
**Villadsen
Metal & Design**
4056 8906
danske-medaljer.dk

- Månedlige netauktioner
- Startpriser ned til 50 kr.
- Attraktivt sælgersalær

Smukt og "komplet" værk med henved 5.500 afbildninger Danmarks Frimærkepenge.

Med nogle få undtagelser er søslingene fortsat så gængse, at det giver samlere mulighed for at opbygge en pæn samling.

Bøgerne kan bestilles på:
numismatik.dk

Prægtige kunstmedaljer, smukt fotograferet – flot og overskueligt præsenteret.

Anton Meybusch' ansættelsesforhold i Stockholm, Paris, København, England og Tyskland. Flot og rigt illustreret.

Dansk Numismatisk Forening

Ordinær generalforsamling

I henhold til foreningens vedtægter §7
indkaldes hermed til ordinær generalforsamling

Onsdag 22. oktober 2025, kl. 17.30

**Bethesda · Rømersgade 17 · Israels Plads
1362 København K**

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Formandens beretning.
3. Kassereren fremlægger revideret regnskab.
4. Indkomne forslag.
5. Fastsættelse af kontingent 2026 – 2027.
6. Valg til bestyrelsen: John Lind, Birger Bentsen, Samuel Flyger.
7. Valg af revisorer; Henrik Jensen og Kim Simonsen.
8. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest én måned inden generalforsamlingen

Efter generalforsamlingen arrangeres spisning.

Tilmelding senest 15. oktober til:

Torben; num-rap@numismatik.dk

Jørgen Steen Jensen

1. november 1938 – 1. februar 2025

Jørgens faglige virke og kompetencer vil jeg overlade til de mange kollegaer, som Jørgen havde kontakt til rundt om i Europa. Men, som formand for Dansk Numismatisk Forening fik jeg det privilegium at få mange års samarbejde med Jørgen Steen Jensen. Det var blandt andet vedrørende udgivelserne af Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad og arbejdet i bestyrelsen for Frk. Alfrida og advokat Axel Ernsts Legat*. Senere også i Selskabet Den kgl. Mønt- og Medaillesamlings Venner.

Jørgen var for mig den ældre og erfarne person, som havde en bred indsigt i det kulturelle og numismatiske miljø, såvel den historiske tid som i den udvikling, der var i tiden. Havde man hans tillid, havde han en bred viden om, hvad der rørte sig i samfundet, og man kunne altid være sikker på hans fortrolighed. Jørgen handlede med sin retfærdighedssans og på overbevisning.

Når Jørgen havde sagt ja til en opgave, blev den også gennemført på den bedste måde. Han stod således for bogen "Møntsamlere og -forskere" i anledning af Dansk Numismatisk Forenings 100 årsjubilæum i 1985. Samme år blev han udnævnt til Æresmedlem af Foreningen. Femogtyve år senere ved 125 året for stiftelsen af DNF påtog Jørgen sig arbejdet med at skrive "numismatisk rapport 105" om foreningens virke indtil 2010.

Som Jens Christin Moesgaard har skrevet, havde Jørgen en væsentlig andel i de foredrag der blev holdt i foreningens regi. Jørgen tænkte også på medlemmer i foreningen, når der var muligheder for at skaffe overskuds litteratur bl.a. "Romersk Guld" af Anne Kromann. Det var Jørgens fortjeneste, at medlemmer af Dansk Numismatisk Forening fik mulighed, for at erhverve nogle af Nationalmuseets medaljeudgivelser.

Jørgen deltog også ofte i Foreningens generalforsamlinger (når de ikke lige kolliderede med hans egen fødselsdag). Han var desuden en tilbagevendende gæst på foreningens årlige møntbørser fra 2009 og frem. Her dannede han sig et indtryk af, hvad der rørte sig i samlermiljøet, og fik en konversation med de mange samlere han kendte.

Æret være Jørgen Steen Jensens minde.

Af Preben Nielsen

** Se Jens Christian Moesgaard, "Foredrag og forskerbesøg", Numismatisk Rapport 166 side 13-20.*

Jørgen Steen Jensen ved det afsluttende symposium omkring afviklingen af Axel Ernst Legat på Nationalmuseet 14. juni 2024. Foto: TJH.

DANSK NUMISMATISK FORENING

Medlemsmøder

Medlemsmøderne med auktioner afholdes onsdage i:

Bethesda

Rømersgade 17, 1362 Kbh K

Auktionseftersyn kl. 18.00 - 18.30

Foredrag/auktion kl. 18.40

DNF medlemsmøder

Onsdag 17. september kl. 18

Opstart på møntsæsonen med hygge og foredrag (tag gerne mønter med).

Foredrag; Se uddybende tekster side 11.

Lørdag 20. september kl. 9-18

Auktion 609 – STOR-Auktion over Bent Petersens samling del 3.

Forventet starttidspunkt kl. 10.00

Onsdag 22. oktober kl. 17.30

Generalforsamling – se side 28

Auktion 610

Efter mødet spising i nærheden. Tilmelding nødvendig til: num-rap@numismatik.dk

Onsdag 19. november kl. 18

Auktion 611

Onsdag 17. december

Juleafslutning med lidt knas

Auktion 612

Efter mødet spising i nærheden. Tilmelding nødvendig.

Fraktionsmøder

Afholdes i foreningens bibliotek:

Sønder Boulevard 65, Stuen
København V

MEDALJER

Mandag 29. september 2025

Klokken 18.00 – 20.00

Gravør og medaljør BENT JENSEN

Ønske om deltagelse i spisning kl. 17.30

Preben: preben.nielsen@youmail.dk

Sild + 1 eller 2 stk. smørrebrød (60/80 kr.)

Mandag 17. november 2025

Prinsesse Alexandra

ANTIK & MIDDELALDER

Onsdag 27 august

Planter på mønter – faunanumismatik

Onsdag 15. oktober

Alle tager et par gode/sjove mønter med.

Onsdag 26. november

Quiz-aften med hiv og swing

Formand

Michael Wagner Christiansen
60 52 34 81
formand@numismatik.dk

Næstformand

John Lind
20 70 85 78 - til kl. 21.00
webmaster@numismatik.dk

Provinsrepræsentant

Birger Bentsen
20 27 42 73
brevbud@numismatik.dk

Kasserer

Henning Ingemann Larsen
25 33 71 42
kasserer@numismatik.dk
Bankkonto: Den Danske Bank
Reg: 1551 Konto: 3517 556300
MobilePay: 94 27 50.

**Bestyrelsesmedlem
& redaktør af NR**

Torben Juul Hansen
num-rap@numismatik.dk

Sociale Medier

Samuel Flyger
samuel.flyger@numismatik.dk

Bestyrelsesmedlem

René Villadsen
40 56 89 06

Bestyrelsesmedlem

Mads Smedman
40 36 16 84

Bestyrelsesmedlem

Alex Jensen
alexitjensen@yahoo.com

DNF-kalenderen**August**

27. *Fraktionsmøde; Antik & Middelalder*

September

17. Onsdag. Foretags-aften / mini-aukt.

20. Lørdag. STOR-Auktion 609.

29. *Fraktionsmøde; Medaljer*

Oktober

15. *Fraktionsmøde; Antik & Middelalder*

22. Onsdag. Generalforsamling.
Auktion 610.

November

17. *Fraktionsmøde; Medaljer*

19. Onsdag Auktion 611.

26. *Fraktionsmøde; Antik & Middelalder*

December

17. Onsdag. Auktion 612.
Efter mødet spisning i nærheden.

Brevbud

Brevbud afgives bedst og
lettest på vores hjemmeside:
numismatik.dk

Brevbud afgives bedst i god tid,
så er du sikker på at få en
kvittering med dine rigtige bud.

BEMÆRK:

**Der lukkes for budgivning
kl. 20.00 dagen før auktion**

Your Treasures are in Good Hands with us

- Over 35 years of experience and expertise
- More than 10,000 clients worldwide
- Top quality color printed catalogues
- International customer care:
Phone +49 541 9620-20

Yearly 4 internationally recognized
auctions for coins and medals
with remarkable hammer prices!

Profit from our experience of more than 130 successful auctions –
consign your coins and medals! More information: www.kuenker.com

Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG
Gutenbergstraße 23 · 49076 Osnabrück · Germany
Phone +49 541 9620-20 · Fax +49 541 9620-222
www.kuenker.com · service@kuenker.com
Located in: Berlin, Munich, Osnabrueck

